

PM Rotel I (Dnr KS 2026/491)

Inbjudan till samråd enligt 6 kap. miljöbalken ansökan om tidsbegränsad nätkoncession för befintlig 220 kV dubbelledning mellan Hagby och Järva

Remiss från Svenska kraftnät
Remisstid den 29 maj 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Svenska kraftnät har en 220 kV-dubbelledning för växelström mellan Hagby och Järva (RL15 och RL17) med en total sträcka på 15,8 km. Ledningarna beviljades nätkoncession år 1975 vilken, i enlighet med den tidens regelverk, var tidsbegränsad. Efter erhållen koncession byggdes ledningarna och togs i drift. År 2013 beviljades nätkoncession som gäller tills vidare för en 2 km lång delsträcka av ledningarna RL15 och RL17 eftersom de behövde byggas om till följd av omdragningen av E4:an. År 2016 fick den resterande 13,8 km av sträckan en ny tidsbegränsad koncession som gällde i fem år.

Svenska kraftnät arbetar i nuläget med en ny förstärkt nätstruktur för att klara av det växande behovet av el i Stockholm. Arbetet drivs av Svenska kraftnät tillsammans med Ellevio AB och Vattenfall Eldistribution AB. När den nya nätstrukturen är på plats planeras ledningarna RL15 och RL17 att raderas. Detta kan dock inte genomföras innan den nya nätstrukturen är driftsatt i Stockholm. Ovanstående innebär att Svenska kraftnät därför avser att ansöka om en ny tidsbegränsad koncession enligt 2 kap. 21 § ellagen (1997:857) för 13,8 km av sträckan. Skälet att ansökan avser en tidsbegränsad koncession är för att ledningarna kommer att raderas när den nya nätstrukturen i Stockholm är driftsatt.

Svenska kraftnät har skickat underlaget till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt för staden att kraftledningen får nätkoncession då den är ett viktigt bidrag till att säkra stadens elförsörjning.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det är positivt för Stockholms stad att kraftledningen får fortsatt nätkoncession så att ledningen kan fortsätta vara i drift. Ledningen planeras att tas bort när en ny förstärkt nätstruktur är driftsatt. Till dess är ledningen viktig för att säkra stadens elförsörjning.

Staden har uppmärksammat fel i remissens underlag. Dagens ledning är flyttad jämfört med beskrivningen i ansökan. Dessa fel behöver rättas till.

Det är av stor vikt för Stockholms stad att koncessionsområdena längs E4:an breddas fram till motorvägen så att fler delsträckor kan flyttas, om nödvändigt, innan ledningarna rivs i sin helhet. På platsen planeras etablering och planarbete av nationellt fotbollscenter i Kista, ett prioriterat projekt inom Stockholms stad. Det är viktigt att flytt av kraftledningsstolpar kan möjliggöras innan rivning inom nätkoncessionen om de påverkar etableringen av det nationella fotbollscentret. Det är också mycket prioriterat av staden att tidplanen för rivning inte försenas.

Jag vill utöver det framföra att det är angeläget att kapaciteten i elnätet byggs ut för att öka driftsäkerheten i elnätet och trygga elförsörjningen i stora delar av Stockholm. Det är avgörande både för Stockholms utveckling och klimatomställning.

Stockholm den 20 maj 2026

Karin Wanngård

Bilagor

1. Stockholms stads yttrande, dnr KS 2026/491-3.1
2. Remiss - Inbjudan till samråd enligt 6 kap. miljöbalken ansökan om tidsbegränsad nätkoncession för befintlig 220 kV dubbelledning mellan Hagby och Järva, dnr KS 2026/491-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Stockholms stad har fått en inbjudan att lämna synpunkter på remiss från Svenska kraftnät gällande samråd om tidsbegränsad nätkoncession för befintlig 220 kV dubbelledning mellan Hagby och Järva. Ledningen berör Upplands Väsby och Sollentuna kommuner samt Sundbybergs stad, Solna stad och Stockholms stad.

Svenska kraftnät arbetar med att digitalisera koncessionsförvaltningen och genomförde en intern granskning av befintliga koncessioner. Granskningen visade att koncessionen för kraftledningarna på sträckan Hagby–Järva i Stockholms län inte förnyades när den löpte ut år 2021. Svenska kraftnät kontaktade tillsynsmyndigheten Energimarknadsinspektionen (Ei) när felet upptäcktes. Ei uppmanade Svenska kraftnät att ansöka om ny tidsbegränsad koncession för sträckan Hagby-Järva.

En ansökan om nätkoncession kan antingen avse en ledning med en i huvudsak bestämd sträckning (nätkoncession för linje), eller ett ledningsnät inom ett visst område (nätkoncession för område). För de aktuella ledningarna kommer en nätkoncession för linje att sökas, dock med tidsbegränsning, enligt 2 kap. 21 § andra stycket ellagen. Nätkoncession för linje söks vanligen tillsvidare, men denna koncession söks med tidsbegränsning då ledningen kommer att raderas när den nya nätstrukturen i området har byggts. Vid prövningen av en ansökan ska 2 kap. 17–18 §§ ellagen tillämpas, vilket redovisar vilka krav i miljöbalken som behöver beaktas, samt hur en nätkoncession ska förenas med villkor.

Tillståndprocessen inleds, i föreliggande fall, med en utredning om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej. Detta görs genom ett undersökningssamråd (enligt 6 kap. 23–25 §§ miljöbalken) med berörd länsstyrelse, kommun samt enskilda som kan bli särskilt berörda. Efter avslutat samråd sammanställs inkomna yttranden i en samrådsredogörelse som utgör underlag för länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan.

De miljöaspekter som behandlas i samrådsunderlaget avgränsas till sådana som bedöms kunna påverkas av fortsatt drift av de befintliga kraftledningarna. Svenska kraftnät bedömer att inga ytterligare tillstånd, anmälningar eller dispenser enligt miljöbalkens bestämmelser eller annan tillämplig lagstiftning kommer att behövas för fortsatt drift av kraftledningarna. Då ledningarna är befintliga är det enbart aktuellt med upprättande av anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken i samband med underhållsarbete i driftskedet.

Svenska kraftnät har skickat underlaget till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt för staden att kraftledningen får nätkoncession då den är ett viktigt bidrag till att säkra stadens elförsörjning.

Stadsledningskontoret noterar att det finns tveksamheter, eller fel i underlaget. I remissmaterialet finns inga detaljerade kartor, men på Svenska kraftnäts webbplats Hagby - Järva | Svenska kraftnät finns kartbilagor i större skala, t.ex. bilaga-1.-kartor-naturmiljo-komprimerad-2.pdf.

Den markerade ledningssträckan ”sambyggd 220kV för vilken koncession söks” (blå linje) visar inte den faktiska ledningssträckan idag vid centrala Kista (blad 8 i bilagan). Av kartbilden nedan, figur 1, framgår tydligt att dagens ledning är flyttad jämfört med den markerade ledningen i ansökan.

Figur1. Heldragna parallella linjer visar tidigare ledningsdragning. Streckad linje visar ny ledningsdragning.

Stadsledningskontoret föreslår att koncessionsområden längs E4:an breddas fram till motorvägen så att fler delsträckor kan flyttas, om nödvändigt, innan ledningarna rivs i sin helhet. Det är angeläget att möjliggöra flytt av kraftledningsstolpar innan rivning inom nätkoncessionen som kan påverka etablering och planarbete av nationellt fotbollscenter i Kista inom fastigheten Akalla 4:1 då ledningarna bedöms utgöra en viktig matning fram till år 2032 samt om tidplanen för rivning försenas.

Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att kapaciteten i elnätet byggs ut. Förstärkningar som görs inom projekt Stockholms Ström bidrar till att öka driftssäkerheten i elnätet och trygga elförsörjningen i Stockholmsområdet.